Amerika jao peale loetakse. Neid inimesi on ligi sada ise-äralist rahwa-sugu, kel enamist iga-ühel oma keel, kombe ja elamise wiis on. Kui seda rahwa hulka pea-kandude järel ära-jägatakse, siis leiame meie kuus jägu: 1) Slaawi- ehk päris Wene-rahwa kand, 55 miljoni hinge; seie arwatakse: köik Wenelased, Poolakad, Litukad, Lätlased, Kuurlased ja Serwilased. 2) Soome-rahwa kand, enam kui kolm miljoni hinge; seie arwatakse: Soome-, meie Eesti-, Liiwi-, Jsortsi-, Tseremisi-, Mordwa-, Tsuwasi-, Permjäki-, Sirjäki-, Wotjäki-, Ostjäki-, Woguli-, Teptäri- ja Lapo-rahwas. 3) Tatari rahwa kand, pool-kolmat miljoni hinge; wõsud on: Nogaieri-, Kumüki-, Baskeri-, Kirgisi-, Jakuti- ja Buhari-rahwas. 4) Mongoli-rahwa kand, 250 tuhat hinge; selle wõsud on Kalmüki-, Buräti-, Tunguse- ja Lamuteni-rahwas. 5) Mõni rahwa jugo ühest teadmata kännust; need on: Samojedi-, Korjäki-, Tsuktsi-, Telugeni-, Jakugiri-, Kamtsatka-, Kurili-, ja Aleuti-rahwas. 6) Kaukasia rahwa kand, kaks miljoni hinge: selle wõsud on: Tserkesi- ehk Sirgase-, Oseti-, Jugusi-, Abasi-, Lesgi- ja Gruusia-rahwas. Peale nimetud rahwa suguseid elab Wene-riigis weel ligi kuus-sada-tuhat wõerast, kui: Sakslased, Rootslased, Prantslased, Italialased, Armenia-, Persia-, India-, Mustlase- ja Juuda-rahwas.

Wene keel ja usk ulatawad köige kaugemale üle riigi, siiski on iga-ühel teise uso rahwal luba, oma uso-seaduse ja südame tunnistuse järele elada ja Jumala-teenistust pidada, sest meie suure Ülema-walitseja arm walwab ühe-suguse heldusega köige alamate üle, olgo keegi kas Katolik ehk Jsraeli mees, Luteruse uso tunnistaja ehk Muhamedi-uso pärija. Praego elab Wene-riigis enam kui üks miljon wõera-jumalate kumartajaid ehk pagana rahwast.

Maa-pinna, sooja ja külma poolest on Wene-riik mitme-sugune. Enamist suurem osa Eiropa jäo sees on madal ühe-tasane ma; põhja ida-poolne Siberi-ma on üksi mägine. — Põlloharimine ja wilja siginemine on teisiti löune, teisiti põhja pool. Ülewal soojal löune pool Wene-maal kaswawad joodawa-wiina kobarad ja mitmet sugu kaunist soojema maade puu-wilja. Keskmisel maal on köige parajam wilja-sigidus; alamal põhja pool ei sigine ega kosu midagi enam, waid on siin ühteruhkune talwe külm.

Kõrgeid mägesid on meie riigis: 1) Eiropa ja Aasia raja piiril üks suur mäerind, mis Ural kutsutakse, kolm-sada peni-koormat pikuti ja 15 peni-koormat laiute. 2) Teine suur mäe-rind löune pool riigi rajal nimetakse Kaukasus, 150 peni-koormat pik ja ligi 40 penk. lai, Musta- ja Kaspia-mere wahel. Selle mäe-rinna köige kõrgem kühm kutsutakse Elbrus, 15 tuhat 4 sada jalga kõrge; üks teine tuhat jalga madalam mäe-kühm kutsütakse Kasbek. Köige kõrgem meie riigi mägedest on 3) Ararat, Armenia-maa konnas, mis 1828 aastal sõa läbi Persia-riigist meie kätte wõideti. Ararati mägi on 16 tuhat 2 sada jalga kõrge. Senna otsa jäi — kuda Piibli ramatust õpime — pärast wee-uputust Noa laew seisma, ja käis mõne aasta eest üks suure kooli õpetaja Tarto linnast, nimega Parrot, Ararati mäel mõnda õpetuse asja läbi-katsuma. Et niisuguste kõrge mägede otsas igawene talw on, kus jää ja lumi ialgi ei sula, selle-pärast on mäe-otsa minik wäga waewalik. Teised wähemad mäe-rinnad on: 4) Tauri-, 5) Soome-, 6) Wolhonski- ja 7) Altai-mäed.